

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě o evropských politikách týkajících se mládeže „Řešení problémů mladých lidí v Evropě provádění Evropského paktu pro mládež a podpora aktivního občanství“

KOM(2005) 206 v konečném znění

(2006/C 28/07)

Dne 30. května 2005 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský sociální a hospodářský výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce „Zaměstnanost, sociální věci, občanství“, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 5. října 2005. Zpravodajkou byla **paní Jillian van Turnhout**.

Na 421. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 26. a 27. října 2005 (jednání ze dne 26. října 2005), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 126 hlasy pro, 0 hlasy proti a 3 členové se zdrželi hlasování.

1. Úvod

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor oceňuje Evropský pakt pro mládež a jeho rozpracování, jak uvádí toto sdělení Komise o evropských politikách týkajících se mládeže. Toto sdělení poskytuje rámec, jenž může sloužit jako základ pro budoucí rozvoj politiky v oblastech týkajících se mladých lidí v Evropské unii.

1.2 Osud Evropy stále více závisí na její schopnosti podporovat společnosti přívětivé k dětem a mladým lidem. Přijetí Evropského paktu pro mládež na jarním zasedání Evropské rady v roce 2005, v rámci přepracované lisabonské strategie zaměřující se na růst a zaměstnanost, je uznáním, že začleňování mladých lidí do společnosti a pracovního života společně s lepším využíváním jejich potenciálu je nezbytným předpokladem pro to, aby se zajistil návrat k trvalému a udržitelnému růstu v Evropě.

1.3 EHSV si uvědomuje množství problémů, s nimiž se mladí lidé v dnešní společnosti setkávají, a proto víc než deset let pravidelně přispívá k rozvoji politiky mládeže na úrovni Společenství⁽¹⁾. Podnítl důležité debaty o klíčových oblastech,

jako je zaměstnanost mládeže, sociální začlenění, vzdělání, mobilita, účast a role nevládních organizací. EHSV si je mezitím také vědom problémů, kterým v současné době Evropská unie čelí, a potřeby znovu získat důvěru občanů.

1.4 EHSV doporučuje, aby mladí lidé byli umístěni do středu tohoto rámce, aby jim bylo umožněno aktivně se účastnit na rozvoji politik a aby v tomto byli podporováni. Hlavní motivací pro mladé lidi, aby se zapojili, je přispívat ke změně. Členské státy a instituce musejí poskytnout potřebné zdroje, podporu a mechanismy, aby mladým lidem na všech úrovních pomohly zapojit se do rozhodnutí a činností, které ovlivňují jejich život. Pouze skutečný vliv povede ke skutečné odpovědnosti.

1.5 Více než kdy jindy v minulosti je v zájmu Evropy, aby se mladí lidé zapojili a podíleli se na utváření Evropy, která bude sjednocená, konkurenceschopná, bezpečná a přístupná pro všechny. Pokud má Evropská unie pro mladé lidi něco znamenat, musí být v jejich životě důležitá a musí se výslovně zabývat jejich potřebami a řešit je viditelným a kreativním způsobem. Úspěch této iniciativy rovněž závisí na účasti všech dotčených stran, především na organizacích mládeže, jakož i regionálních a místních orgánech a sociálních partnerech. EHSV přijímá „myšlenku, která vyplývá“ ze zprávy skupiny na vysoké úrovni o budoucnosti sociální politiky v rozšířené Evropské unii: „nový mezigenerační pakt“, aby se přešlo od „paktu zaměřeného na starší osoby a založeného na strachu...k novému paktu zaměřenému na mládež a založenému na důvěře ... převést všechny tyto obavy do principu vítěz-vítěz spočívajícího na pozitivním vnímání budoucnosti a na nové mezigenerační rovnováze.“

1.6 EHSV tedy doufá, že toto sdělení položí základ většímu partnerství mezi těmi, kteří rozhodují, a mladými lidmi, a to jak na evropské, tak na národní úrovni. Skutečné a trvalé

(1) Bílá kniha: Politika mládeže (White Paper: Youth Policy) (Úř. věst. C 116, 20.4.2001 – zpravodajka: paní Hassett)

Bílá kniha Evropské komise – Nový podnět pro evropskou mládež (European Commission White Paper - A New Impetus for European Youth) (Úř. věst. C 149, 21.6.2002 – zpravodajka: paní Hassett-van Turnhout)

Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se rok 2004 stanovuje Evropským rokem výchovy sportem (Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council establishing the European Year of Education through Sport 2004) (Úř. věst. C 149, 21.6.2002 – zpravodaj: panKoryfidis)

Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanovuje akční program Společenství na podporu subjektů aktivně působících na evropské úrovni v oblasti mládeže (Proposal for a European Parliament and of the Council decision establishing a Community action programme to promote bodies active at European level in the field of youth) (Úř. věst. C 10, 14.1.2004 – zpravodajka: paní Hassett-van Turnhout)

SOC/174 Mezigenerační vztahy Úř. věst. C 157, 28.6.2005 – zpravodaj: pan Bloch-Lainé)

SOC/177 Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Mládež v akci pro období 2007-2013 Úř. věst. C 234, 22.9.2005 – zpravodaj: pan Rodriguez Garcia-Caro)

zapojení mladých lidí a organizací mládeže do rozvoje a provádění politik zajistí, že se budou řešit skutečné potřeby mladých lidí a že se mladí lidé budou cítit součástí lisabonského procesu.

2. Situace

2.1 Na jarním zasedání Evropské rady ve dnech 22.-23. března přijaly hlavy států a předsedové vlád zemí EU „Evropský pakt pro mládež“⁽²⁾. Při předložení návrhu tohoto paktu označily hlavy států a předsedové vlád Francie, Německa, Španělska a Švédska čtyři základní problematické oblasti: ohrožení mladých lidí; potřebu rozvíjet solidaritu napříč generacemi ve stárnoucí společnosti; potřebu připravit mladé lidi na život prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy; potřebu lepší soudržnosti všech oblastí politiky, které se týkají mladých lidí.

2.2 Sdělení se zabývá řadou otázek a oblastí politiky, které se mladých lidí v Evropě velmi týkají a které za takové byly označeny i v Bílé knize Komise *Nový podnět pro evropskou mládež* a následném rozhodnutí Rady ze dne 27. června 2002, kterým se stanovil rámec pro politiku mládeže v Evropě.

2.3 V reakci na závěry jarního zasedání Rady přijala Evropská komise dne 12. dubna integrované hlavní směry⁽³⁾. Tento souhrn hlavních směrů, zahrnující na jedné straně doporučení pro hlavní směry hospodářské politiky a na druhé straně přijatý návrh rozhodnutí Rady o hlavních směrech zaměstnanosti, by měl po dobu příštích tří let sloužit jako základ pro programy národních reforem, které mají být sestaveny členskými státy.

2.4 V úvodu hlavních směrů se zdůrazňuje význam zapojení příslušných zainteresovaných stran do lisabonské strategie a uvádí se, že členské státy i EU by měly využít každé příležitosti k zapojení regionálních a místních samospráv, sociálních partnerů a občanské společnosti do provádění integrovaných hlavních směrů.

2.5 Zatímco se hlavní směry hospodářské politiky soustředí na přispění ekonomických politik k dosažení lisabonských cílů, hlavní směry zaměstnanosti se vztahují především k evropské strategii zaměstnanosti a snaží se o koordinaci politik zaměstnanosti členských států. V hlavních směrech zaměstnanosti se uvádí, se zvláštním odkazem na Evropský pakt pro mládež, že některé klíčové cíle paktu jsou zahrnuty do integrovaných hlavních směrů. Zejména dva hlavní směry odrážejí obsah Evropského paktu pro mládež: hlavní směr č. 18 zahrnuje budování cest k zaměstnanosti pro mladé lidi a snižování nezaměstnanosti mládeže, větší soulad mezi pracovním a soukromým

životem a zařízením péče o děti; hlavní směr č. 23 zahrnuje snižování počtu žáků, kteří předčasně opouštějí školu, zlepšení přístupnosti odborného, středoškolského a vysokoškolského vzdělávání, včetně učňovského vzdělávání a odborné přípravy pro podnikání. Hlavní směr č. 24 také zahrnuje rozšíření nabídky nástrojů vzdělávání a odborné přípravy, rozvíjení rámců na podporu transparentnosti a účinného uznávání kvalifikací a uznávání neformálního a informálního učení. Na konci hlavních směrů zaměstnanosti se znovu uvádí, že členské státy by měly založit rozsáhlé partnerství pro změnu, na kterém by se podílely parlamentní subjekty a zainteresované strany, včetně subjektů na regionální a místní úrovni.

2.6 Tato iniciativa zdůrazňuje úlohu mládeže v ústředních oblastech lisabonského partnerství pro růst a zaměstnanost, zejména prostřednictvím evropské strategie zaměstnanosti a strategie sociálního začlenění a rovněž pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“, a vyzývá k tomu, aby iniciativy v těchto oblastech byly sladěné.

2.7 Přijetí paktu probíhá současně s dokončením prvního cyklu provádění Bílé knihy „Nový podnět pro evropskou mládež“ z roku 2001, na kterou navázalo usnesení Rady z června 2002. Tím byl zřízen rámec evropské spolupráce v oblasti mládeže pro zvyšování aktivního občanství mladých lidí prostřednictvím otevřené metody koordinace a zavedením dimenze mládeže do jiných oblastí politiky.

2.8 Evropský pakt pro mládež tak, jak byl konečně přijat na jarním zasedání Evropské rady, zdůrazňuje, že je nutné, aby mladí Evropané měli prospěch ze souhrnu politik a opatření, které tvoří plně integrovanou součást lisabonské strategie, a snaží se zlepšit vzdělání, odbornou přípravu, mobilitu, profesní integraci a sociální začlenění mladých lidí a podpořit soulad mezi pracovním a osobním životem. Evropský pakt pro mládež chce také zajistit celkový soulad iniciativ v těchto oblastech a stát se východiskem pro silnou a trvalou mobilizaci ve prospěch mladých lidí. Poznává také, že jeho úspěch závisí na zapojení všech dotýčných stran, v první řadě národních, regionálních a místních organizací mládeže, jakož i evropských, regionálních a místních orgánů a sociálních partnerů. Pro členské státy jsou navrženy iniciativy ve třech oblastech: 1) zaměstnanost, začlenění a sociální pokrok; 2) vzdělávání, odborná příprava a mobilita; a 3) soulad mezi pracovním a rodinným životem.

⁽²⁾ http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/84335.pdf

⁽³⁾ SOC/206, Hlavní směry zaměstnanosti 2005-2008 (Úř. věst. C 286, 17.11.2005, zpravodaj: pan Malosse)

3. Zapojení mladých lidí

3.1 Během vypracovávání tohoto stanoviska zorganizoval EHSV 6. září 2005 konzultaci se zástupci organizací zapojujících mladé lidi. Výsledky této konzultace jsou zahrnuty do stanoviska.

3.2 Zapojení mladých lidí musí být výchozím bodem pro všechny oblasti. Jakákoli politika zaměřená na mladé lidi se musí vyznačovat základním principem účasti mládeže: principem, který se znovu objevuje na evropské a mezinárodní úrovni⁽⁴⁾. Zatímco EHSV vítá opatření pro konzultace s mladými lidmi na evropské úrovni, zejména prostřednictvím zorganizování schůze mládeže „États Généraux“ v roce 2005, s politováním konstatuje, že sdělení dostatečně nezmiňuje konkrétní doporučení týkající se toho, jak mladí lidé a organizace mládeže budou zapojeny a jak se budou účastnit na úrovni členských států. EHSV vyzývá Komisi a členské státy, aby využily kreativnějších metod pro přiblížení se mladým lidem a interakci s nimi.

3.3 EHSV zdůrazňuje význam aktivní účasti a samostatnosti mladých lidí nejen na trhu práce, ale ve společnosti všeobecně. Aktivní účast mladých lidí ve společnosti a jejich samostatnost by měly být cílem i metodou, která přispívá k osobnímu rozvoji mladých lidí, k jejich smyslu pro iniciativu, jejich sociální začlenění a k sociální soudržnosti všeobecně.

3.4 EHSV s lítostí konstatuje, že mechanismy, které mají sloužit skutečnému zapojení mladých lidí a jejich organizací, nejsou v tomto sdělení jasně definovány. Během konzultace dne 6. září 2005 zmíněné v odstavci 3.1 bylo zdůrazněno, například studentskými organizacemi, jak skutečnost, že mládež bude řídit svými zástupci organizace obecného zájmu – v tomto případě systém povinného sociálního zabezpečení studentů – umožní mládeži jako celku, nikoli pouze její organizované části, nést odpovědnost a zastupovat své skupinové zájmy. EHSV vyzývá Komisi a členské státy, aby vyvíjely a prováděly své politiky ve spolupráci s mladými lidmi a organizacemi mládeže a nadále je zapojovaly do všech kroků. S mladými lidmi, organizacemi mládeže a sociálními partnery musí probíhat konzultace o rozvoji opatření pro tuto iniciativu s vnitrostátními lisabonskými reformními programy a o následujícím provádění.

3.5 EHSV se těší na obdržení shrnující zprávy⁽⁵⁾ Komise dokumentující dosavadní práci členských států v oblasti zapojení mládeže jako součásti procesu OMK⁽⁶⁾. EHSV doufá, že tato shrnující zpráva poskytne příklady osvědčených postupů, které by mohly být obdobně použity v dalších členských státech.

3.6 EHSV žádá o objasnění role organizací občanské společnosti, zejména organizací mládeže, v cyklu otevřené metody koordinace. Mělo by se připomenout, že roli nevládních organizací v otevřené metodě koordinace popisuje odstavec 38 závěrů Evropské rady v Lisabonu⁽⁷⁾. Výbor se svými odbornými znalostmi a svojí zkušeností může v této oblasti hrát aktivní úlohu a přispět ve své sféře k vytvoření a také spuštění mechanismu pro zapojení mladých lidí a organizací mládeže.

4. Mládež v lisabonském partnerství pro růst a zaměstnanost

4.1 EHSV vítá zvláštní pozornost, kterou pakt věnuje otázce zaměstnanosti mládeže. Pakt pro mládež by však měl být rozvíjen a prováděn z perspektivy, která ho vidí jako důležitý cíl sám o sobě, a nejen jako součást lisabonské strategie. A navíc, zatímco úspěch lisabonské strategie je důležitý pro mladé lidi, mladí lidé jsou také důležití pro úspěch lisabonské strategie. Investování do mladých lidí je nezbytné pro dosažení vyššího růstu a míry zaměstnanosti, trvalé inovace a větší podnikavosti. Jejich zapojení do strategie a pocit osvojení si jejich cílů a angažovanosti v těchto cílech je nutný, aby strategie fungovala.

4.2 Otázka zaměstnanosti je také ve středu zájmu evropských občanů a na boj proti nezaměstnanosti, jejíž nepřijatelná míra představuje skutečné riziko pro soudržnost našich společností, musí být vyvinuto veškeré úsilí⁽⁸⁾. Míra nezaměstnanosti mládeže v Evropě je stále víc než dvakrát vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti. Mnoho mladých lidí čelí velmi reálné možnosti, že budou nezaměstnaní nebo že budou žít s nízkým příjmem. Pro mladé lidi ze znevýhodněného

⁽⁴⁾ Bílá kniha EHSV: Politika mládeže (EESC White Paper: Youth Policy), Úř. věst. C 116, 20.4.2001 Prohlášení OSN k Mezinárodnímu roku mládeže 1985: „Mír, účast, rozvoj“ (Peace Participation, Development); Úmluva OSN o právech dítěte, 1989; Evropská charta účasti mladých lidí na životě měst a regionů vydaná Kongresem místních a regionálních orgánů Evropy, 1992; Úsnesení Rady a ministrů pro mládež – schůze Rady 8. února 1999 (Úř. věst. 1999/C42/01).

⁽⁵⁾ Předpokládá se, že zpráva bude zveřejněna do konce roku 2005.

⁽⁶⁾ Otevřená metoda koordinace.

⁽⁷⁾ Odstavec 38 závěrů z Lisabonu uvádí, že metoda srovnávání osvědčených postupů a řízení změn bude navržena Evropskou komisí ve spolupráci s různými poskytovateli a uživateli, a to sociálními partnery, společnostmi a nevládními organizacemi.

⁽⁸⁾ Závěry předsednictví Evropské rady, Lucemburk, 1997

prostředí, pro etnické menšiny, imigranty, tělesně postižené a ženy jsou rizika sociálního vyloučení ještě větší. Obecněji se jedná o mládež jako celek, která je zasažena fenomény nejistoty, chudoby a závislosti, což představuje historicky bezprecedentní tragédii, ale i novou příležitost k vytváření solidarity mezi mládeží jako celkem a příležitost pro společnost, jak se vymanit z této v Evropě dosud nepoznané situace.

4.3 Mladí lidé jsou více ohroženi nezaměstnaností a, pokud pracují, nízkým příjmem⁽⁹⁾. Cílem lisabonské strategie je vytvořit nejen více pracovních míst, ale lepší pracovní místa. Aby se přístup na trh práce stal reálnou možností pro každého mladého člověka, je třeba klást větší důraz na vhodnou odbornou přípravu, vhodné vzdělávání, učňovské vzdělání a příležitosti pro mladé lidi, které jim umožní získat dovednosti nezbytné pro jejich osobní a profesní realizaci a pro jejich život. Kromě toho je důležité, aby jim průprava, kterou jim poskytne školský systém, umožnila řídit pracovní život a úspěšně využívat mechanismy celoživotního vzdělávání.

4.4 EHSV zdůrazňuje uznání demografických změn v Evropě a návaznost na Zelenou knihu Komise týkající se odpovědi na demografické změny⁽¹⁰⁾. Například počet osob ve věku 0–14 let klesne od roku 2000 do roku 2015 o 11 % a tento vývoj bude pokračovat až do roku 2030 poklesem o 6 %. Spolu s touto změnou EHSV zdůrazňuje sociální, kulturní a politickou změnu v Evropě. Demografické změny neznamenají pouze statistiku a čísla; při zvažování vhodných politik a činností je nutné tyto změny pojmout ze širší perspektivy. Jak již skupina na vysoké úrovni o budoucnosti sociální politiky v rozšířené Evropské unii oznámila, tato demografická situace, která výrazně sníží poměrný vliv mládeže jako skupiny minimálně v horizontu do roku 2025 může představovat, jestliže se jí chopíme, příležitost, protože v sobě zahrnuje „nižší požadavek na sociální zdroje“ a možnost dosáhnout výrazných zlepšení v této oblasti za stejné náklady.

4.5 EHSV je proto názoru, že Evropský pakt pro mladé lidi a s nimi by mohl značně zlepšit životní podmínky a vyhlídky mladých lidí v Evropě a zároveň by mohl posílit účinné provádění lisabonské strategie.

5. Evropský pakt pro mládež

5.1 EHSV vítá závěry Evropské rady, že pro mladé lidi by měl být přínosem soubor politik a opatření, který je plně integrován do přepracované lisabonské strategie.

⁽⁹⁾ Zpráva skupiny na vysoké úrovni o budoucnosti sociální politiky v rozšířené Evropské unii.

⁽¹⁰⁾ KOM(2005) 94 - Demografické změny – mezigenerační solidarita.

5.2 Následující aspekty integrovaných hlavních směrů byly ve sdělení označeny jako vhodné pro maximalizaci dopadu Paktu pro mládež:

- (i) opatření v oblasti zaměstnanosti, začlenění a sociálního pokroku mladých lidí. Integrované hlavní směry se soustředí na přispění politik zaměstnanosti k vytváření více pracovních míst a lepších pracovních míst;
- (ii) opatření v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mobility. Integrované hlavní směry zdůrazňují, že je nutné, aby Evropa zvýšila a zlepšila investice do lidského kapitálu a přizpůsobila systémy vzdělávání a odborné přípravy. Vyzývají navíc členské státy, aby rozšířily příležitosti mobility, včetně větších příležitostí pro mladé lidi pracovat a studovat v zahraničí;
- (iv) opatření v oblasti souladu mezi pracovním a rodinným životem. Integrované hlavní směry se zabývají nutností dosáhnout lepší rovnováhy v pracovním životě a zabývají se přítomnými otázkami péče o děti, způsobů práce, které jsou vstřícné k rodinám, a rovnosti.

5.3 EHSV se zklamáním konstatuje, že zatímco činnosti pro každé výše uvedené opatření byly určeny, sdělení neuvádí explicitní a měřitelné cíle ani pro členské státy, ani pro Komisi. V době, kdy občané pochybují o hodnotě Evropské unie, je nezbytné, aby Evropa byla vnímána jako subjekt, který jedná účinně. Pro tento účel je nezbytné, aby cíle byly jednoznačné a usilovaly o výsledky.

5.4 Národní vlády musejí být podporovány v tom, aby ve svých vnitrostátních reformních programech kvantitativně určily plány a jasné cíle. Tyto plány a cíle se musejí zabývat nejen problémy, kterým mladí lidé čelí v daných oblastech, ale musejí se také zabývat také tématy, které mají významný, byť nepřímý vliv na dosahování těchto cílů. Mezi těmito tématy má výjimečné postavení otázka bydlení a ubytování a potřeba rodinné politiky zaměřené na mladé rodiče. Je také důležité, aby byly zavedeny účinné koordinační mechanismy jak na evropské, tak na národní úrovni za účelem dosažení jednotného přístupu ve všech oblastech.

5.5 EHSV požaduje, aby se zvažilo začlenění následujících cílů do vnitrostátních lisabonských reformních programů členských států:

- každý členský stát by měl snížit počet mladých nezaměstnaných lidí minimálně o 50 % v období let 2006-2010 (v současnosti je míra nezaměstnanosti v Evropské unii u osob mladších 25 let 17,9 %) ⁽¹¹⁾;

⁽¹¹⁾ Strana 3 sdělení Komise

- rozvíjet systémy sociálního zabezpečení, které mladým lidem umožní být v pozici, kdy mohou sami rozhodovat o své budoucnosti;
- zavést opatření na podporu sociálního začlenění mladých lidí, zejména za účelem boje s problémy mladých lidí, kteří se nenacházejí v procesu vzdělávání, odborné přípravy, nejsou zaměstnaní nebo jsou vedeni jako nezaměstnaní;
- stanovit cíle snižování rozdílů mezi dívkami a chlapci v přístupu k profesnímu a technologickému vzdělávání a snižovat rozdíly nástupních mezd;
- v letech 2006-2010 snížit počet lidí, kteří nedokončili školu, o 50 % a podporovat pracovní stáže v podnicích;
- podporovat důležitost znalosti cizích jazyků pro lepší vzdělávací a pracovní příležitosti a mobilitu mladých lidí;
- podporovat podnikání mladých prostřednictvím finanční a technické podpory a snížením byrokracie, nutné pro převzetí, převod a založení podniku, na minimum;
- podporovat regulované, sledované univerzální vzdělávání dětí v raném věku a péči o ně podle schválených norem;
- poskytovat dodatečnou podporu znevýhodněným rodinám.

5.6 EHSV podporuje Komisi, aby pokračovala ve své práci týkající se uznávání práce mládeže, a těší se na zavedení iniciativ včetně „pasu mládeže“ (Youthpass). EHSV je nicméně toho názoru, že samotný Youthpass není akcí dostatečnou k posílení uznání práce mládeže. Doporučuje tedy, aby se Komise spojila se zaměstnavatelskými a zaměstnaneckými organizacemi, zástupci formálního vzdělávacího systému a příslušnými nevládními organizacemi a vyvinula s nimi všestrannou metodologii ke zvýšení povědomí o tom, že práce mládeže přispívá k rozvoji mládeže a schopnostem, hodnotám a postojům, které mládež získává aktivní účastí v organizacích a pracovních aktivitách mládeže. EHSV by mohl tento proces podpořit.

5.7 Evropské země, které v mezinárodní klasifikaci Světového ekonomického fóra obstály v oblasti konkurenceschopnosti nejlépe, uskutečňují vysoké investice do sociální politiky a systémů sociálního zabezpečení a vykazují zároveň vysokou míru zaměstnanosti a nízkou míru chudoby po sociálních

transferech⁽¹²⁾. Udržitelné systémy sociálního zabezpečení spočívající na principu solidarity poskytující ochranu proti významným rizikům, se kterými se jednotlivec ve svém životě setká, jsou základem úspěchu.

5.8 EHSV vyzývá k tomu, aby větší pozornost byla věnována mladým lidem ve venkovských a chudých městských oblastech. Mladí lidé jsou často znevýhodněni z důvodu oblasti, ve které žijí. V mnoha venkovských a chudých městských oblastech nemají mladí lidé přístup k vysoce kvalitnímu vzdělání, odborné přípravě, mobilitě, zdravotnickým službám, zařízením pro volný čas, pracovním příležitostem nebo nemají možnost začlenit se do občanské společnosti. Měla by být zavedena specifická opatření, která by zajistila, že mladí lidé v určitých geografických oblastech budou moci plně využívat příležitosti a činit ve svém životě rozhodnutí. Odlehlost mnoha venkovských oblastí znamená, že mladí lidé nemají dobrý přístup k informacím, zejména co se týče příležitostí.

5.9 EHSV vítá návrh zahájit v roce 2005 studii o sociálním začlenění velmi znevýhodněných mladých lidí. Členské státy však musejí přikročit k problému odstranění dětské chudoby a určit okamžité cíle. Řešení tohoto problému bude vyžadovat komplexní, trvalý a finančně dostatečně zabezpečený akční program, který se bude zabývat vícedimenzionální povahou problému dětské chudoby. Dětská chudoba má na děti značný dopad v mnoha oblastech, jako je zdraví, vzdělání, a dokonce „životní šance“ dětí dostat se někdy v budoucnu z pasti chudoby. Členské státy musejí okamžitě provést politiky, které budou řešit celé spektrum těchto problémů.

5.10 Komise je zavázána zohlednit zdravotní postižení, což výslovně potvrzuje v evropském akčním plánu – Rovné příležitosti pro zdravotně postižené osoby z roku 2003⁽¹³⁾. Komise je proto povinna bojovat proti diskriminaci v rámci všech svých činností. Zohlednění zdravotního postižení je nutné, aby byla zajištěna plná účast a plné začlenění zdravotně postižených osob do společnosti. EHSV zdůrazňuje, že aby zdravotně postižená mládež byla plně začleněna do politiky mládeže, musejí být do sdělení zahrnuty následující body: rovnoprávná účast na aktivitách programu pro mládež, rovnoprávný přístup k informacím o politice mládeže, projektech pro mládež a opatření pro zvyšování povědomí.

⁽¹²⁾ Zpráva skupiny na vysoké úrovni o budoucnosti sociální politiky v rozšířené Evropské unii, květen 2004.

⁽¹³⁾ KOM (2003) 650 v konečném znění, 30.10.2003

5.11 Mladí lidé netvoří homogenní skupinu. EHSV proto doporučuje, aby politiky vytvářené na úrovni národních států byly dostatečně diferenciovány a respektovaly jak potřeby trhů práce, tak individuální potřeby. Výbor současně doporučuje, aby Evropská komise vypracovala analýzu o situaci a potřebách mladých lidí v Evropě.

6. Aktivní občanství mladých lidí

6.1 EHSV chválí Komisi za zahrnutí aktivního občanství mladých lidí do této iniciativy, ačkoli z Evropského paktu pro mládež bylo vyřazeno. EHSV souhlasí s návrhem Komise zachovat a konsolidovat čtyři současné cíle: účast, informování, dobrovolné činnosti mládeže a znalosti problémů mládeže. EHSV však zdůrazňuje význam zajištění toho, aby hlavním zaměřením otevřené metody koordinace nyní bylo vykazovat konkrétní výsledky. Proto tam, kde budou nalezeny nedostatky v systému a procesu OMK, musejí být zaznamenány a řešeny.

6.2 EHSV bere na vědomí, že členské státy předloží do konce roku 2005 zprávu o společných cílech v oblasti účasti a informování mládeže a že v roce 2006 budou následovat zprávy o dobrovolných činnostech a lepší znalosti prostředí mládeže. EHSV však vyzývá k většímu partnerství a zdůrazňuje hodnotu, která spočívá v zahrnutí všech zainteresovaných stran, zejména mladých lidí a organizací mládeže, do vypracovávání zpráv o pokroku v jednotlivých zemích. V zájmu transparentnosti je také důležité, aby tyto zprávy byly vypracovávány veřejně a/nebo byly alespoň po předložení přístupné veřejnosti. Také nevládní organizace by měly být podporovány, i finančně, aby vypracovaly své vlastní hodnocení procesu OMK.

6.3 Organizace občanské společnosti a sociální partneři jsou nedílnou součástí jakékoli pluralistické demokracie. Z tohoto hlediska hrají organizace mládeže hodnotnou roli při podpoře aktivního občanství a aktivní účasti. Činí tak prostřednictvím práce přímo s mladými lidmi a pro ně, což spočívá v budování osobních dovedností a sebevědomí mladých lidí, takže mohou dosáhnout svého potenciálu, optimální životní úroveň a kvality života. Tyto organizace pracují na místní a regionální úrovni a řeší místní problémy s pomocí osob a skupin v jejich vlastní oblasti. Pracují také na podpoře a budování schopnosti mladých lidí hájit sami sebe. Nevládní organizace mládeže by měly být adekvátně finančně podporovány a mělo by se jim dostat nezbytného uznání a prostředků, aby byly schopny zapojit se jako skutečné subjekty do rozhodování a do společenosti na všech úrovních.

6.4 V diskusi o reprezentativnosti evropských organizací občanské společnosti v občanském dialogu EHSV několikrát zdůraznil⁽¹⁴⁾, že pouze jasně stanovená reprezentativnost může subjektům občanské společnosti dát právo efektivně se účastnit procesu tvoření a přípravy rozhodnutí Společenství tak, jak tomu je u sociálních partnerů v evropském sociálním dialogu.

6.5 EHSV se zklamáním konstatuje, že hlavní přínos dobrovolníků pro společnost, který Komise zdůrazňovala, se týkal jejich role při přírodních katastrofách. Tato role je sice hodnotná, ale EHSV se domnívá, že Komise a členské státy by měly uznat a zdůraznit trvalou a pokračující roli, kterou dobrovolníci hrají v mnoha nevládních organizacích na místní, regionální, národní a evropské úrovni. Výbor zejména vybízí členské státy, aby podporovaly dobrovolnické činnosti i vhodnými fiskálními politikami s vědomím, že tyto dobrovolnické činnosti nejen uspokojují psychologické a etické potřeby mladých lidí, ale také umožňují rozvinout nespočetné sociální služby nebo snížit jejich náklady.

6.6 EHSV lituje, že navržené akce jsou minimální a nemají žádné cíle nebo konkrétní plány. Je to promarněná příležitost pro pokrok v této důležité oblasti.

6.7 Evropské programy hrají důležitou roli při přispívání k cílům otevřené metody koordinace a Evropského paktu pro mládež a také při posilování zapojení mladých lidí do dalších politik, které se jich týkají. EHSV podporuje názor Komise, že projekty, které podporují mladé lidi, aby byli aktivními, angažovanými občany, a které mají za cíl pomoci jim rozvíjet jejich schopnosti, by měly být vytvářeny na místní, regionální, národní a evropské úrovni v rámci různých evropských programů. Ačkoli by mnoho programů opravdu mohlo být využito s tímto cílem, je třeba podporovat tyto programy, které mladí lidé a organizace mládeže využívají a které jsou pro ně tvořeny, a zasloužit se o to, aby tyto programy byly mládeži vstřícnější. Využití různých programů, zejména Evropského sociálního fondu a strukturálních fondů, je velkou příležitostí,

⁽¹⁴⁾ Viz např. dokumentace týkající se „První úmluvy o občanské společnosti organizované na evropské úrovni“ (First Convention of civil society organised at European level) ze dne 15. a 16. října 1999 a konference o roli organizované občanské společnosti v evropské správě věcí veřejných ze dne 8. a 9. listopadu 2001 a příslušných stanovisek: „Úloha a přínos občanské společnosti k utváření Evropy“ (The role and contribution of civil society organisations in the building of Europe), 23. září 1999 (Úř. věst. C 329, 17. 11. 1999), „Komise a nevládní organizace: budování silnějšího partnerství“ (The Commission and non-governmental organisations: building a stronger partnership), 13. července 2000 (Úř. věst. C 268, 19. 9. 2000), „Organizovaná občanská společnost a evropská správa věcí veřejných – přínos Výboru k vypracování bílé knihy“ (Organised civil society and European governance – the Committee's contribution to the drafting of the White Paper), 26. dubna 2001 (Úř. věst. C 193, 10. 7. 2001), „Bílá kniha o evropské správě věcí veřejných“ (European Governance – a White Paper), 21. března 2002 (Úř. věst. C 125, 27. 5. 2002)

jak změnit politiku mládeže od slov k činům. Různé projekty, vytvořené pro zlepšení životních podmínek nebo zaměstnanosti mladých lidí, jsou často příliš malé na to, aby byly z těchto fondů podporovány. Komise a členské státy by proto měly spolupracovat s organizacemi mládeže, aby usnadnily využití financování programů ze strany EU ve prospěch mladých lidí v Evropě.

6.8 EHSV je názoru, že program s největším potenciálem pro podporu osobního a sociálního rozvoje mladých lidí a pro podporu aktivního občanství, je Evropský program pro mládež. Vítkáme iniciativu týkající se nového programu Mládež v akci pro období let 2007-2013 a budeme se nadále aktivně podílet na přípravném procesu. S ohledem na rozšíření programu a narůstající vůli mladých lidí využívat ho důrazně požadujeme, aby Rada podpořila návrh na mírné navýšení financování tohoto programu na částku 1 200 milionů EUR. Dále jsme názoru, že o provádění programu musejí s mladými lidmi, evropskými organizacemi mládeže a Evropským fórem mládeže probíhat pravidelné konzultace. EHSV vyzývá národní hospodářské a sociální rady, aby se zapojily do novátorských experimentů k usnadnění účasti mladých v národních konzultačních procedurách a vyměnily si osvědčené postupy týkající se role mladých lidí v jejich organizacích.

7. Zavedení dimenze mládeže do jiných oblastí politiky

7.1 EHSV podporuje návrh Komise zaměřit se v první řadě na oblasti politiky, kterými se zabývá Evropský pakt pro

mládež. EHSV nicméně zdůrazňuje význam integrované a průřezové politiky mládeže při vytváření politik v oblasti mládeže.

7.2 Horizontální přístup k vytváření politiky zajistí koordinovanější a efektivnější strategii. Členské státy se při vytváření politik, jako jsou např. hlavní směry zaměstnanosti, pravidelně radí se zaměstnavatelskými a odborovými organizacemi. Stejně tak se členské státy musejí radit s mladými lidmi a jejich organizacemi o politikách, které se týkají jich.

7.3 EHSV ve svém stanovisku z vlastní iniciativy „Obezita v Evropě – role a povinnosti partnerů občanské společnosti“⁽¹⁵⁾ uvádí, že více než 14 milionů dětí v Evropě trpí nadváhou a 3 miliony z nich jsou obézní. Ale mnohem více varující je fakt, že tento počet roste každý rok o 400 000. EHSV vyzývá ke společnému zapojení všech zainteresovaných stran včetně mladých lidí.

7.4 Výbor sdílí prioritní zájem Komise o akce týkající se zdraví dětí a mládeže a zejména zdravého životního stylu. Je přesvědčen, že tyto akce jsou občany zvláště vnímány a že jsou opravdu potřebné. Požaduje proto, aby iniciativa na podporu akcí tohoto druhu s předpokládaným zahájením v roce 2006 byla přesunuta na rok 2005 také s ohledem na konzultace a iniciativy, které už byly zahájeny.

7.5 EHSV podporuje sedmý rámcový program pro výzkum, aby uskutečnil výzkum vlivu účasti mladých lidí na reprezentativní demokracii a dobrovolných činnostech. Tato zpráva by teoreticky mohla poskytnout pochopení vlivu účasti.

V Bruselu dne 26. října 2005.

předsedkyně

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁵⁾ SOC 201 (2005) - Obezita v Evropě – role a povinnosti partnerů občanské společnosti (CESE 649/2005 fin)